

“Schone Sier”

PROJECT VOORSTEL “Schone sier”

Achtergrond

Meten=Weten is een burgerinitiatief dat begon in 2018 uit zorg van omwonenden over de grote hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen die in de sierteelt gebruikt worden.

Al vele jaren is er sprake van een geleidelijke achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland, ook binnen natuurgebieden. Ook is er sprake van toenemende zorgen voor de gezondheidsrisico's voor omwonenden door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw, met name in de teelt van siergewassen. Na veel aandringen heeft de Nederlandse overheid een onderzoek door het RIVM laten doen, naar de blootstelling van omwonenden aan een klein aantal bestrijdingsmiddelen (RIVM, 2019).¹ Onderzoek naar de integrale belasting van omwonenden en van de biodiversiteit met bestrijdingsmiddelen heeft tot nu toe nog niet plaatsgevonden.

De vereniging Meten=Weten heeft de laatste jaren grensverleggende metingen uitgevoerd in de natuur en milieu in Drenthe en daarbuiten. Daardoor is er meer inzicht verkregen in de verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen in de natuur en de directe leefomgeving van omwonenden. De resultaten van de metingen zijn samengevat in het onderzoeksrapport van Buijs & Mantingh (2022)². In het onderzoek zijn tientallen gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen in de directe woonomgeving en tot ver in Natura2000 gebieden. De uitkomsten van de metingen worden gebruikt

---

¹ RIVM, 2019. Research on exposure of residents to pesticides in the Netherlands OBO flower bulbs. 382 pagina's. <https://www.rivm.nl/documenten/onderzoeksrapport-obo>

² Buijs & Mantingh, 2022. Onderzoek verspreiding bestrijdingsmiddelen in Drenthe en omstreken. Evaluatie van 3 jaar onderzoek van bodem, vegetatie, mest en lucht. 112 pagina's. Vereniging Meten=Weten. <https://www.metenweten.com/onderzoek>

als onderbouwing voor het gesprek met overheden, politici, landbouworganisaties om de transitie naar een noodzakelijke pesticidevrije landbouw te ondersteunen.³

De diverse overheden zijn immers wettelijk verplicht zowel de gezondheid van de bewoners als ook de biodiversiteit afdoende te beschermen.

Meten=Weten werkt als citizen science groep samen met wetenschappers van diverse universiteiten. Daartoe behoren het internationale Sprintproject naar de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen voor mens, dier en milieu van prof. Violette Geissen⁴ en het Circularproject van prof. Dr. Bianca Brundel⁵ naar de relatie pesticiden en hartritmestoornissen.

Opzet vervolgmetingen

We willen in 2022 en 2023 met behulp van luchtfilters in kaart brengen welke totale jaarrond belasting er is van de nabije woonomgeving. Door middel van de continue luchtmetingen en m.b.v. onderzoek van vegetatiemonsters en van moestuin groenten in een gebied met intensieve sierteelt, wordt de belasting voor jonge kinderen, bewoners en de natuur nog beter in kaart gebracht.

De metingen worden uitgevoerd op een aantal locaties:

- In Drenthe en op de Veluwe worden passieve luchtfilters geplaatst in Natura2000 gebieden en in de woonomgeving.
- Er wordt een luchtfilter geplaatst in de nabijheid van een basisschool en speelplaats van een kinderopvang organisatie in Drenthe.
- De natuurlijke vegetatie nabij de luchtfilters wordt gemeten om de relatie tussen metingen van de passieve luchtfilters met die van de omliggende begroeiing vast te stellen
- In particuliere tuinen waar ecologische groenten worden geteeld
- In de akkerbloem stroken nabij landbouwpercelen

Te verwachten resultaten

- Beter inzicht in de aantasting van Natura2000 gebieden (in Drenthe, op de Veluwe en mogelijk elders in Nederland) en van locaties nabij menselijke bewoning
- Inzicht in de vervuiling door sierteelt in de nabijheid van basisschool en kinderspeelplaats.
- Begrip van de overeenkomsten en verschillen tussen metingen aan de hand van vegetatie en met passieve luchtfilters
- Beter inzicht in de vervuiling van particuliere biologische groentetuinen door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen uit naburige teelten
- Inzage in de belasting van bloemenstroken met bestrijdingsmiddelen en het risico voor insecten

Tijdsplan

De voorgenomen metingen met luchtfilters worden gedurende 1 jaar uitgevoerd vanaf 30 juli 2022. De monsternamen van vegetatie van bloemenstroken en groenten uit particulieren tuinen zal in 2022

---

³ <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/burgers-doen-vaker-zelf-onderzoek-wat-is-het-waard-als-zij-een-deken-van-gif-over-nederland-vinden~ba2dd9b5/>

⁴ <https://magazines.wur.nl/european-research-nl/sprint/>

⁵ <https://afiponline.org/nl/>

gedaan worden. De vegetatie nabij de luchtfilters wordt eveneens gedurende een jaar bemonsterd op het moment van het verwisselen van de filters.

Verantwoordelijke personen

De monsternamen worden gedaan door dezelfde personen die hier eerder voor verantwoordelijk waren bij de Vereniging Meten=Weten. Zij hebben expertise opgebouwd in het kundig nemen van monsters. De chemische analyse wordt door Eurofins⁶ gedaan. Eurofins is onze vaste partner voor de analyses waardoor de compatibiliteit met voorgaande gegevens wordt gewaarborgd. De interpretatie van de chemische analyseresultaten zal worden uitgevoerd door twee specialisten van MEP en BAS, die ook de eerdere rapportages hebben gedaan (zie: Buijs & Mantingh, 2022).

Sub projecten

In het kader van de vervolgmetingen stellen wij voor om de volgende sub projecten te gaan uitvoeren:

1. Opstelling van 7 passieve luchtfilters en het meten van de residuen gedurende 9 perioden van 6 weken voor multi-analyse en voor glyfosaat. Bij de luchtfilters worden vegetatie monsters genomen (maximaal 25 meter van 7 passief filters verwijderd)
2. Het nemen en analyseren van 20 groenten monsters uit particuliere tuinen
3. Bemonsteren van de vegetatie en bodem van 10 akkerbloemenstroken en onderzoek naar de belasting met bestrijdingsmiddelen

De totale kosten zijn geschat op ca 140.000 euro waarvan 90.000 wordt gedekt door 2 grote sponsors, 26.000 euro van partners en de overige kosten uit eigen middelen.

---

⁶ <https://www.eurofins.nl/nl/>